

Hrvatsko botaničko društvo

Croatian Botanical Society

Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb

tel. (++385 1) 4895 563

email: hbod.botanic@gmail.com

web: <http://www.hbod.hr>

Građanska inicijativa
'Ne damo ni lipe'

Predmet: Očitovanje Hrvatskog botaničkog društva o očuvanju drvoreda lipa na Trgu bana Josipa Jelačića u Karlovcu

Poštovani,

Hrvatsko botaničko društvo okuplja stručnjake koji se profesionalno ili amaterski bave različitim područjima botaničkih znanosti te djeluje na promicanju i razvitku botanike na stručnoj, znanstvenoj i popularnoj razini. Sukladno svojoj misiji, Društvo se zalaže za očuvanje flore, vegetacije, staništa i ukupne biološke raznolikosti Hrvatske te promiče suradnju sa znanstvenim, stručnim i građanskim organizacijama u pitanjima od javnog interesa.

Polazeći od tih načela, Hrvatsko botaničko društvo smatra da rasprava o budućnosti drvoreda lipa na Trgu bana Josipa Jelačića u Karlovcu nadilazi pitanje pojedinačnih stabala ili jednog lokalnog projekta. Riječ je o važnom stručnom pitanju koje obuhvaća odnos između zaštite kulturne baštine, očuvanja urbanih ekosustava, prilagodbe klimatskim promjenama i kvalitete života u povijesnim gradskim jezgrama.

Suvremene znanstvene spoznaje i međunarodni dokumenti, poput UNESCO-ove Preporuke o povijesnom urbanom krajoliku (2011.), Strategije Europske unije za zelenu infrastrukturu (2013.), Europskog zelenog plana (2019.), Strategije EU za bioraznolikost do 2030. (2020.), Strategije EU za prilagodbu klimatskim promjenama (2021.), Uredbe Europske unije o obnovi prirode (2024.) te hrvatskog Priručnika za ublažavanje urbanih toplinskih otoka (2024.), jasno naglašavaju važnost očuvanja postojećeg urbanog zelenila kao sastavnog dijela održivih, klimatski otpornih i kvalitetnih gradova.

Velika urbana stabla nisu tek hortikulturni elementi. Ona predstavljaju dugovječne žive organizme koji imaju nezamjenjivu ekološku, krajobraznu, kulturnu i društvenu vrijednost. Posebno su vrijedni povijesni drvoredi koji desetljećima ili stoljećima sudjeluju u oblikovanju identiteta gradskih prostora te postaju sastavni dio njihova povijesnog urbanog krajolika.

Stoga Hrvatsko botaničko društvo smatra da:

- postojeći drvored lipa predstavlja vrijednu sastavnicu urbanoga ekosustava i zelene infrastrukture Karlovca te dio povijesnog identiteta Trga bana Josipa Jelačića;

- odluke o uklanjanju ovakvih stabala trebaju se temeljiti na interdisciplinarnoj stručnoj procjeni u kojoj, uz konzervatore, ravnopravno sudjeluju botaničari, arboristi, krajobrazni arhitekti, urbanisti, stručnjaci za klimatsku prilagodbu i druge relevantne discipline;
- prije donošenja nepovratne odluke o uklanjanju drvoreda potrebno je iscrpiti sve stručne, projektantske i administrativne mogućnosti njegova očuvanja uz prilagodbu projektnog rješenja, ako je to izvedivo;
- zdravstveno stanje stabala treba procjenjivati prema načelima suvremene arboristike, čiji je temeljni cilj očuvanje vrijednih urbanih stabala kad god je to moguće, a ne njihovo preventivno uklanjanje;
- tijekom svih građevinskih radova potrebno je osigurati najvišu razinu zaštite postojećih stabala od mehaničkih oštećenja i oštećenja korijenskog sustava, u skladu s međunarodno prihvaćenim arborističkim standardima.

Hrvatsko botaničko društvo smatra kako slučaj karlovačkih lipa predstavlja priliku da se u Hrvatskoj dodatno razvije suvremeni interdisciplinarni pristup upravljanju povijesnim gradskim prostorima, u kojem se kulturna baština, urbana ekologija i klimatska otpornost ne promatraju kao suprotstavljeni, nego kao međusobno povezani ciljevi održivog razvoja.

Izražavamo stoga potporu svim nastojanjima usmjerenima na pronalaženje stručnog i održivog rješenja koje će omogućiti očuvanje vrijednog drvoreda uz ostvarenje ciljeva uređenja Trga bana Josipa Jelačića.

S poštovanjem,

U Zagrebu, 08. srpnja 2026.

Predsjednica HBoD:

Dr.sc. Dubravka Sandev